

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN

strategia

2030

SIVISTYSTÄ

tiedolla, taidolla ja tunteella

Opetus- ja kulttuuriministeriön vuoteen 2030 ulottuva strategia on valmistunut.

Sivistyksellä on ihmisten mielissä monenlaisia merkityksiä. Meillä ministeriössä se liittyy hallinnonalamme kaikkeen toimintaan. Varhaiskasvatus, koulutus, tiede, taide ja kulttuuri, liikunta ja nuorisotyö ylläpitävät ja luovat sivistystä sekä uudistavat yhteiskuntaa. Sivistys näkyy ja vaikuttaa yhteiskunnassamme osaamisena, luovuutena, osallisuutena, globaalina ja yhteiskunnallisena vastuuna, kansainvälisyyte-

nä, moninaisuuden ymmärtämisenä, toisista välittämisenä ja hyvinvointina. Sivistynyt ihminen kokee elämän merkityksellisenä, ja merkityksellisyyden kokemus lisää luottamusta yhteiskuntaan ja yhteiskunnassa.

Globalisaatio, ilmastonmuutos, tieteen, teknologian ja talouden kehitys, väestörakenteen muutokset ja eri väestöryhmien erilainen asema, eriarvoistumiskehitys eri alueilla sekä erilaistuvat arvot ja asenteet vaikuttavat tavoitteisiimme ja

toimintaamme. Talouden uudistumiskyky rakentaa pohjaa hyvinvoinnille. Ilmastonmuutoksen hillitsemisen on oltava tavoite myös opetus- ja kulttuuriministeriön toimialoilla. Digitaalisuus vaikuttaa monin tavoin elämäämme, ja sen myönteiset mahdollisuudet on osattava hyödyntää ja kielteiset torjua. Yhdenvertaisuus on kaiken toiminnan lähtökohta. Kulttuurinen moninaisuus ja kansainvälisyys rikastavat ja muokkaavat yhteiskuntaamme. Voimme toiminnallamme vaikuttaa kehitykseen myönteisesti ja ehkäistä riskien toteutumista.

Sivistyksen turvaamiseksi keskitymme strategiaamme tavoitteissa ja toiminnassa siihen, että kaikkien kyvyt ja osaaminen vahvistuvat. Luova, tutkiva ja vastuullinen toiminta uudistaa yhteiskuntaa ja antaa merkitykselliselle elämälle yhdenvertaiset edellytykset. Tavoitteiden saavuttamiseksi toimimme avoimesti, vastuullisesti ja luottamusta rakentaen.

Strategia 2030 on laadittu yhdessä ministeriön henkilöstön ja hallinnonalan kanssa. Strategiaa on valmisteltu yhteisissä työpajoissa, henkilöstötilaisuuksissa sekä hallinnonalan johdon tapaamisissa.

Strategiaa toteutetaan ministeriön ja hallinnonalan yhteistyönä, ja se vaikuttaa hallinnonalan ohjauksessa ja muussa toiminnassa. Strategian toteutumista seurataan osana ohjausta ja johtamista, hyödyntäen muun muassa indikaattoreita, tutkimuksia ja selvityksiä.

Sivistys näkyy arjessa ja juhlassa, yhteisöjen elinvoimana, luovuutena ja ihmisten keskinäisenä kunnioituksena. Tehtävämme on vahvistaa sivistystä.

ANITA LEHIKONEN
Kansliapäällikkö

Toimintaamme **VAIKUTTAVAT**

- erilaistuvat arvot ja asenteet
- eriarvoistuminen ja polarisaatio
- tieteen, teknologian ja talouden kehitys
- globalisaatio ja työn murros
- globaali vastuu
- ilmastonmuutos
- väestörakenteen muutos

Toiminta- LUPAUS

- **Vastaamme** yhteiskunnan sivistysperustasta.
- **Rakennamme edellytykset** osaamisen, työllisyyden, luovuuden ja osallisuuden vahvistumiselle yhteiskunnassa.
- **Vahvistamme** talouden uudistumiskykyä hyvinvoinnin ja kestäväen kasvun mahdollistamiseksi.
- **Turvaamme** demokratiaa ja ilmaisunvapautta.
- **Lujitamme** tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja keskinäistä kunnioitusta.
- **Luomme edellytyksiä** kaikkien merkitykselliselle elämälle.
- **Vahvistamme** kansainvälistä vaikuttavuuttamme ja sitoudumme kestäväen kehitykseen.

Toiminnallamme **VAIKUTAMME**

- Kaikkien kyvyt ja osaaminen vahvistuvat
- Luova, tutkiva ja vastuullinen toiminta uudistaa yhteiskuntaa
- Merkityksellisen elämän edellytykset turvataan yhdenvertaisesti

Toiminnallamme **VAIKUTAMME**

Kaikkien kyvyt ja osaaminen vahvistuvat

- Sivistykselliset oikeudet toteutuvat yhdenvertaisesti.
- Mahdollisimman moni lapsi ikäluokasta osallistuu varhaiskasvatukseen. Varhaiskasvatus on korkealaatuista.
- Koko väestön osaamis- ja koulutustaso nousee.
- Jatkuva oppiminen kuuluu kaikille.
- Luovat alat ja luova osaaminen vahvistavat elinkeinorakennetta.

Luova, tutkiva ja vastuullinen toiminta uudistaa yhteiskuntaa

- Tiede ja taide, kasvatus, koulutus nuorisotyö ja liikunta tukevat tutkivaa, luovaa, vastuullista ja kansainvälistä elämänsäntettä.
- Talouden kasvua, työelämän kehitystä ja yhteisöjen elinvoimaa edistetään kestävän kehityksen periaattein.
- Tutkimus-, innovaatio- ja kehittämistoiminnan edellytykset vahvistuvat.
- Taidetta ja kulttuuria tehdään, tuotetaan ja hyödynnetään monipuolisesti ja huolehditaan monimuotoisesta kulttuuriperinnöstä.

Merkityksellisen elämän edellytykset turvataan yhdenvertaisesti

- Aktiivinen kansalaisuus ja elämäntapa vahvistuvat. Liikunnan, taiteen ja kulttuurin harrastaminen lisääntyvät.
- Lasten ja nuorten ääni vaikuttaa yhteiskunnassa.
- Yhteinen vastuu, osallisuus, avoimuus ja yhteisöllisyys lisääntyvät.

Näitä seuraamme

Koulutuksellisen tasa-arvon toteutuminen	Kulttuuri-, kirjasto- ja liikuntapalveluiden saatavuus	Harrastusmahdollisuudet eri väestö- ja ikäryhmissä
Lasten osallistumisaste ikäluokassa	Varhaiskasvatuksen laatu	
Väestön koulutustaso	Kansainväliset ja kansalliset oppimis- ja osaamisarviointit	Läpäisyaste
Koulutukseen osallistuminen ml. muodollinen, epävirallinen ja arkioppiminen	Jatkuvan oppimisen laatu	Siirtyminen koulutuksesta työelämään
Kulttuurin vaikutus talouteen ja hyvinvointiin		
Koulutusjärjestelmään ja oppimiseen liittyvät kansainväliset ja kansalliset arvioinnit	Tieteellisen ja taiteellisen työn edellytysten toteutuminen	
Toimialaan liittyvät kestävän kehityksen indikaattorit (VN ja Agenda 2030)	Ministeriön omat toimet kestävän kehityksen edistämiseksi	Ministeriön toimet työllisyyden parantamiseksi sekä työelämän ja koulutuksen ulkopuolisuuden vähentämiseksi
Tieteen tila	TKI-rahoituksen osuus BKT:sta	
Taide- ja kulttuuriesitysten, teosten ja tuotantojen määrät	Kulttuuriammateissa ja kulttuurin ja taiteen toimialalla toimivien määrä ja työllistyminen	Kulttuuriperintöaineistot ja niiden käyttö
Kansalaisyhteiskuntatoimintojen laajuus ja monimuotoisuus	Taide- ja kulttuuritilaisuuksissa, kirjastoissa ja museoissa kävijöiden määrät sekä taiteen ja kulttuurialojen omaehtoisten harrastajien määrät eri väestö- ja ikäryhmissä	Liikuntaa harrastavien sekä liikuntasuosituksen täyttävien määrä eri väestöryhmissä
Osallisuus: Nuorisobarometri, kouluterveyskyselyt ja vapaa-aikatutkimukset	Nuorten osallistuminen koulutukseen sekä nuorten työllistyminen ja työttömyys	Osallistuminen: 18-28 -vuotiaiden äänestysprosentti eri vaaleissa ja nuorten ehdokkaiden määrät (vaalitutkimukset)
Kansalaisyhteiskunnan toimintoihin osallistuminen	Arvoja, asenteita koskevat tutkimukset	Vastuut ja osallisuus kulttuuriperintöön

Toimimme
avoimesti,
vastuullisesti
ja luottamusta
rakentaen.

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö